

UCHWAŁA NR 122/XVI/2019
Rady Miejskiej w Gostyninie

z dnia 28 listopada 2019 r.

**w sprawie: przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych na 2020 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506 j.t. ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 1 i ust 2 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 poz. 2137 t.j) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się jako obowiązujący na terenie miasta Gostynina, Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok, stanowiący Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Gostynina.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020 roku.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Andrzej Hubert Reder

ZAŁĄCZNIK
do Uchwały Nr 122/XVI/2019
Rady Miejskiej w Gostyninie
z dnia 28 listopada 2019 r.

**MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
NA 2020 ROK**

**CELE MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH**

Do głównych celów Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok należy:

- 1) ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających ze spożywania alkoholu;
- 2) ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież;
- 3) ograniczenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności pomocy rodzinom;
- 4) wzmocnienie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia i edukacji publicznej, promowania postaw społecznych ważnych dla profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) rozwój istniejącego systemu pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu, członków ich rodzin oraz ofiar i sprawców przemocy w rodzinie;
- 6) zwiększenie dostępu do oferty pomocowej poprzez wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, innych uzależnień oraz przemocy w rodzinie.

ZADANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- I. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach profilaktyczno-wychowawczych;
- IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ograniczenie dostępności fizycznej alkoholu;
- VI. Wydzielenie w budżecie miasta środków finansowych przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zadanie I

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadanie ma na celu zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu, osobom pijącym w sposób szkodliwy i ryzykowny oraz ich bliskim, odpowiedniej oferty pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. Przedsięwzięcia realizowane w ramach tego zadania będą miały na celu ograniczenie szkód zdrowotnych, wynikających ze szkodliwego picia alkoholu oraz uzależnienia od alkoholu, poprawę stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin.

Realizacja wymienionego zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

- 1) działalność profilaktyczno-terapeutyczną Dziennego Punktu Wsparcia Osób Uzależnionych i ich Rodzin „Przebudzenie”;
- 2) współpracę z zakładami leczenia odwykowego w formie:
 - a) doposażenia w pomoce i sprzęt niezbędny do diagnozy, leczenia i prowadzenia zajęć terapeutycznych i programów zdrowotnych, zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów;
 - b) dofinansowania kształcenia pracowników leczenia odwykowego – szkoleń i kursów specjalistycznych, staży, superwizji, itp.;
- 3) działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 4) opłacenie kosztów biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – psychologa oraz psychiatry;
- 5) opłacenie kosztów sądowych związanych z kierowaniem wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Zadania Dziennego Punktu Wsparcia Osób Uzależnionych i ich Rodzin „Przebudzenie”:

- 1) poszerzenie oferty pomocy osobom uzależnionym poprzez realizację programów mających naukowo dowiedzioną skuteczność tj.:
 - program ograniczania picia;
 - program redukcji szkód i inne.
- 2) wsparcie osób uzależnionych po procesie leczenia i pomoc w powrocie do prawidłowego funkcjonowania w środowisku i pełnienia ról społecznych;
- 3) udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci upijają się lub/i zażywają inne środki psychoaktywne;
- 4) indywidualna i grupowa pomoc terapeutyczna dla osób współuzależnionych;
- 5) realizacja programów profilaktycznych ukierunkowanych na zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców w obszarze profilaktyki i ryzykownych zachowań ich dzieci.

Zadania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłoszonych do Komisji:
 - a) przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu,
 - b) przyjmowanie i rejestrowanie wniosków o leczenie odwykowe wpływających z instytucji, np. Prokuratury Rejonowej, Komendy Powiatowej Policji, Sądu Rejonowego, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz od członków rodzin osób nadużywających alkoholu,
 - c) motywowanie osób zgłoszonych do Komisji do podjęcia leczenia odwykowego,
 - d) monitorowanie przebiegu leczenia,
 - e) podejmowanie działań w stosunku do osób pijących alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy oraz kierowanie ich do miejsc pomocy specjalistycznej.
- 2) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu:
 - a) zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania formy leczenia osób zgłaszanych do Komisji,
 - b) kierowanie wniosków do Sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego,
 - c) wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów pierwszej instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia,
 - d) występowanie członków Komisji w charakterze strony przed Sądem w sprawach o leczenie odwykowe.
- 3) opiniowanie wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży.
- 4) zawiadamianie Prokuratury o przestępstwie znęcania się oraz Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Komendy Powiatowej Policji o zaistniałej przemocy w rodzinie.
- 5) udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i grupach roboczych powoływanych zgodnie z Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- 6) prowadzenie działań kontrolnych, interwencyjnych i profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach sprzedaży napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).
- 7) udział członków Komisji w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Członkom Komisji przysługuje również dofinansowanie kosztów udziału w szkoleniach, seminariach i konferencjach.
- 8) członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za pracę indywidualną, w zespołach i na posiedzeniach Komisji przysługuje wynagrodzenie w formie umowy cywilnoprawnej w wysokości:
 - a) 250,00 zł złotych brutto za udział w posiedzeniu dla przewodniczącej Komisji,

- b) 150,00 zł złotych brutto za udział w posiedzeniu dla członka Komisji.

Zadanie II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Problemy alkoholowe występujące w rodzinie mają negatywny wpływ na życie i funkcjonowanie wszystkich jej członków. Celem zadania jest podejmowanie wszelkich możliwych działań mających na celu zapewnienie kompleksowej pomocy specjalistycznej rodzinom z problemem alkoholowym oraz z przemocą domową w formie poradnictwa, edukacji, pomocy specjalistycznej oraz terapii. W ramach tego zadania podejmowane będą działania sprzyjające poprawie funkcjonowania członków rodzin z problemem alkoholowym, poszerzania wiedzy społeczeństwa na temat przemocy w rodzinie, możliwości przeciwdziałania zjawisku oraz sposobów reagowania i uzyskiwania pomocy.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

- 1) organizowanie i finansowanie działalności Miejskiego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie i Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków;
- 2) realizacja programów terapeutycznych skierowanych do ofiar i sprawców przemocy domowej jako zjawisko współistniejące z problemami uzależnienia;
- 3) upowszechnianie informacji dot. zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym poprzez prowadzenie lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych, przygotowanie i upowszechnianie informacji na temat lokalnej oferty pomocy dla członków rodzin z problemem przemocy i uzależnień (ulotki, broszury, plakaty itp.).

Zadania Miejskiego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie i Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków

- 1) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia, porady prawnej i informacji o możliwości uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy.
- 2) motywowanie osób współuzależnionych do ewentualnego podjęcia terapii w placówkach specjalistycznych i uczestnictwa w spotkaniach grup samopomocowych.
- 3) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do podjęcia decyzji w sprawie zmiany szkodliwego wzoru picia.
- 4) motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego oraz terapii w placówkach leczenia odwykowego.
- 5) udzielanie pomocy prawnej osobom doznającym przemocy fizycznej i psychicznej;
- 6) współdziałanie z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- 7) prowadzenie dokumentacji.

Zadanie III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach profilaktyczno-wychowawczych.

W ramach zadania będą prowadzone działania w obszarze profilaktyki uzależnień skierowane do całej społeczności lokalnej. Realizowane projekty będą miały na celu promocję zdrowego stylu życia, utrwalanie postaw abstynenckich, osłabianie wpływu czynników ryzyka oraz wzmacnianie czynników chroniących w szkole, rodzinie oraz środowisku lokalnym.

Realizacja zadania odbywać się będzie w następujący sposób:

- 1) poprzez diagnozę zachowań problemowych, w tym używaniem substancji psychoaktywnych podejmowanych przez młodzież;
- 2) upowszechnianie oraz wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych, autorskich oraz rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, z obszaru profilaktyki uniwersalnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców:
 - realizowanych w ramach zajęć pozalekcyjnych na terenie placówek oświatowych,
 - realizowanych w okresie ferii zimowych i wakacji letnich;
- 3) upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, z obszaru profilaktyki selektywnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców;
- 4) prowadzenie edukacji publicznej na temat działania alkoholu na organizm i ryzyka szkód w obszarze:
 - prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu,
 - FASD tj. Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych,
 - zaburzeń relacji rodzinnych i społecznych;
- 5) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia poprzedzone badaniami i analizą opinii mieszkańców na temat ograniczeń dostępności;
- 6) organizowanie i finansowanie działalności Miejskiego Punktu Wsparcia Dziennego dla Dzieci „Bartek” realizującego program profilaktyczno-wychowawczy dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w tym:
 - finansowanie zatrudnienia dwóch pracowników merytorycznych,
 - realizacja programu profilaktyczno-wychowawczego,
 - dożywanie dzieci uczestniczących w programie profilaktyczno-wychowawczym,
 - zakup materiałów i wyposażenia,
 - zakup energii elektrycznej i CO,
 - wywóz nieczystości,

- finansowanie bieżących remontów i napraw,
- organizacja i finansowanie zabawy choinkowej i zakup paczek świątecznych dla dzieci.

Zadania Miejskiego Punktu Wsparcia Dziennego dla Dzieci „Bartek”

Zaburzenia życia rodzinnego wynikające z choroby alkoholowej sprawiają, iż dzieci nie mogą liczyć na wsparcie i pomoc bliskich. Pomoc musi nadejść z zewnątrz. W związku z tym udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym jest jednym z priorytetowych zadań miasta. Zadanie to jest realizowane m.in. poprzez działalność Miejskiego Punktu Wsparcia Dziennego dla Dzieci „Bartek”.

Do zadań głównych Miejskiego Punktu Wsparcia Dziennego dla Dzieci „Bartek” należy praca z dziećmi, a w szczególności:

- 1) organizacja czasu wolnego, prowadzenie zajęć tematycznych;
- 2) dożywianie dzieci;
- 3) rozpoznanie sytuacji dziecka w kontekście jego sytuacji rodzinnej;
- 4) pomoc dziecku w radzeniu sobie z życiowymi problemami i kryzysami (rodzinnymi, związanymi z relacjami z rówieśnikami, szkolnymi w tym indywidualna pomoc w nauce itp.);
- 5) stała, systematyczna współpraca z rodziną dziecka;
- 6) współpraca z innymi instytucjami (np. z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem Rejonowym Wydział Rodzinny i Nieletnich, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, ze szkołami itp.);
- 7) prowadzenie dokumentacji.

Zadanie IV

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Istotną rolę w zakresie prowadzonych działań w obszarze profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie odgrywa zaangażowanie podmiotów realizujących zadania w wymienionym zakresie. Celem zadania będzie dalsza kontynuacja i doskonalenie współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz osobami fizycznymi. Współpraca dotyczyć będzie finansowania oraz merytorycznego wspierania projektów dotyczących zmniejszenia rozmiaru problemów wynikających z uzależnień, realizowanych przez w/w podmioty. Ważnym elementem zadania będzie wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich i ruchów samopomocowych, które spełniają bardzo znaczącą rolę w procesie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, jak również członkom ich rodzin.

Realizacja zadania odbywać się będzie poprzez:

- 1) współpracę i wspieranie stowarzyszeń abstynenckich, oraz ruchów samopomocowych takich jak: Al-Anon, AA, DDA, itp.;

- 2) współpracę z Komendą Powiatową Policji, Miejskim Centrum Kultury, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej przy realizacji programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży;
- 3) współpracę z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w celu wymiany doświadczeń i integracji środowiska zawodowego osób zajmujących się profilaktyką uzależnień i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Zadanie V

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Prowadzenie działań kontrolnych i interwencyjnych w placówkach sprzedaży napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia podejmowanych przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy Komendy Powiatowej Policji.

Zadanie VI

Wydzielenie w budżecie miasta środków finansowych przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodnie z art. 11¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art. 4¹ ust. 1 w/w ustawy gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18 ustawy. Uzyskane środki finansowe z wymienionych opłat zostają zabezpieczone w budżecie miasta i przeznaczone będą na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok zaplanowano środki finansowe w wysokości nie mniejszej niż 400 000,00 zł.

Wysokość środków przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań określona będzie w Uchwale Budżetowej Miasta Gostynina na rok 2020.

Uzasadnienie

Zadania określone w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok mają na celu podejmowanie możliwie szerokiego zakresu inicjatyw służących ograniczeniu problemów związanych z alkoholem..

Podstawę prawną do tego typu działań stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 poz. 2137 t.j.) a także po części ustawa o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2018 poz. 1492 t.j.). Ustawy określają najważniejsze kategorie zadań, które należą do zadań własnych gminy i powinny być realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Działania prowadzone w ramach Programu Profilaktycznego będą, podobnie jak w latach ubiegłych, skorelowane z działaniami z zakresu przeciwdziałania narkomanii oraz przemocy w rodzinie. Projekty dotyczące udzielania pomocy osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom będą uwzględniały również możliwość korzystania z pomocy osobom uzależnionym od narkotyków oraz ich rodzinom.

Przy konstruowaniu Programu wykorzystano „Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2020 roku” wydane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz wnioski Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacji pozarządowych i przedstawicieli instytucji zajmujących się profilaktyką uzależnień i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, zgłaszane do Wydziału Promocji Miasta i Ochrony Zdrowia Urzędu Miasta Gostynina.